

БҮРЯАД АРАДАЙ ХУРАЛ

Бүгдэ арадай сонин

1921 оной декабри 21-нээ гараа

1998

ИЮЛИН

8

Зунай дунда шара морин харын 74

гарагай 4 СРЕДА № 121 (19962)

Газетын снэ хэмсэгэ

Засагай дээдын зургаануудта ТУСХАЙ ДУГААР

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Буряад Республикын Правительствын ТОГТООЛ

Продукци худалдалгаар үйлдвэрлэлтэй бүтээгдэхүүнүүн ашгын процент бүхэнэй өв олзын налогһоо азалтэ олгохо гурим «Буряад Республикын Правительствын 1997 оной шин 2-ой 199-гэхи арадай тогтоолдоо» алаатанууд болон шэтэнүүдые оруулха «Буряад Республикын 1997 оной республиканска шет тухай» Буряад Республикын Хуулин 13-даху шет дүүргэлтэ болгон Республикын Правительство иигэжэ тооно: Буряад Республикын Правительствын 1997 оной шин 2-ой 199-гэхи арадай тогтоолоор алагһан «Продукци худалдалгаар ургалтын ашгын процент бүхэнэй түлөө олзын налогһоо хүнгэлэлтэ олгохо хубилалтанууд болон шэтэнүүдые оруулха: «Промышленностиин халбаринуудай «Промышленностиин халбаринуудта» гэхэн үгэдэ угаа түрүүшын шет «үйлэгбэригэ шет» шэнээр үлгэһээ үлүү гараһан шет» гэхэн үгэнүүдые 2-гохи абзаца «18»,

«1997» гэхэн тоонууды «13» ба «1998» гээд нэлгэхэ; - 7-гохи абзаца «млн.» гэхэн үгэ «мянг.» гээд нэлгэхэ; Продукци худалдалгаар ургалтын процент бүхэнэй түлөө олзын налогһоо хүнгэлэлтэ олгохо гуримай 2-гохи номерой хабсаргалтага угаагдахи пункт нэмэхэ; «б. Үйлэгбэригэ инвестици шэнээр элсүүлгэһээ үлүү гараһан мүнгэ зөөри шэглүүлэгдэ: а) үйлэгбэригэ түхээрэлгэдэ, нэлбэн шэнэлэгдэ, үргэдхэлгэдэ болон техникескэ талаар шэнээр эбсэгжүүлэгдэ; б) продукци үйлэгбэрилгын хэмжээ гээшэлүүлхэ сорилготойгоор түүхэй эгүүдые, материалнууды, бүридүүлхэ хэрэгсэлнүүдые абаха талаар өөрын мүнгэ зөөри элбэгжүүлэгдэ».

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын уялга дүүргэгшэ В.К.Агалов.
Буряад Республикын Президентын болон Правительствын Захиргаанай хэрэгүүдые даагшын хүтэлбэрилэгшын нэгдэхэ орлогшо Н.И.Быков.

ТОБШОХОНООР

Тарбагатайн районий Хүйтэн тосхоной эртэ үнэн алдартын шажанай хүмые шэнээр талгада тунһаламжа болгон нөөсэлэлгын талһаа мүнгэ зөөри номологдоо.

Хурамхаанай аймагай Арзун тосхоной ортзалда барилдаанай хибэсэй комплект талдан абалгада Залуушуулай хэрэгүүдэй, шалгалтын, физическэ культурын болон спортын талаар гүрэнэй комитедтэ нөөсэлэлгын жасаһаа мүнгэ зөөри үгтөө.

Загарайн районий Шэнэ-Бэрээн тосхоной шимэртэ дайрагдаһан ажаһуугша Н. Н. Шимэковто нөөсэлэлгын жасаһаа материална талһаламжа үзүүлэгдэ. Материална хүндэ байдалһаань уламжалан А. Ятленко, Н.Ф.Леонтьева, И.Р.Водопьянов шимэдтэ нөөсэлэлгын жасаһаа тунһаламжа үзүүлэгдэ.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан.

Дороһоо ургажа ябаһан үетэниие хүмүүжүүлхэ ба нургаха хэрэгтэ туйлаһан амжалтануудайн түлөө болоп Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан Арадай Хуралай Совет 1998 оной майн 21-нэй Тогтоолоор Зэдын аймагай Ёнхорой дунда хургуулин багша ПЕРЕТОЛЧИНА Любовь Филаретовнае Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Ургажа ябаһан үетэниие хүмүүжүүлхэ ба нургаха хэрэгтэ эмхидхэлгэдэ габьяатай байһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, Арадай Хуралай Совет 1998 оной майн 21-нэй Тогтоолоор Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба гэбэл:

БАЛДАНОВА Баирма Дашиевнае - Зэдын аймагай Цагаатайн дунда хургуулин классһаа ба хургуулиһаа гадуур хүдэлмэрийн талаар директорэй орлогшо;
БАЛЬЧИНОВА Марина Нимаевнае - Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда хургуулин багша;

БУДАЕВА Евгения Лыксыковнае - Зэдын аймагай Боргойн дунда хургуулин директор;
ВИТУШКИНА Анна Петровнае - Гусиноозёрск хотын 3-даху дунда хургуулин багша;

ГУРЖАПОВА Дулма Дымбрыловнае - Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда хургуулин багша;
ДЫЛЫКОВА Людмила Улэмжеевнае - Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда хургуулин багша;
ДАШИЦЫРЕНОВ Дугар Дондоковиче - Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын интернат-хургуулин багша;

ЗОДБОУВА Виктория Дандаровнае - Сэлэнгын аймагай Ноёхоной дунда хургуулин директор;
МОЛОЧКО Наталья Ивановнае - Зэдын аймагай Зэдын дунда хургуулин хуралсалай болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэрийн талаар директорэй орлогшо;
ШИРИБОН Валентин Гармаевиче - Хэжэнгын аймагай Худанай дунда хургуули-саад-фермерскэ ажахын багша.

Уялгата медицинн страхование эмхидхэлгын хүдэлмэригэ туйлаһан амжалтануудайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, уялгата медицинн страхование Буряадай территориальна жасын Кабанскын филиалай директор **МОСКВИТИНА Валентина Иннокентьевна** Арадай Хуралай Советэй 1998 оной майн 21-нэй Тогтоолоор Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Уялгата медицинн страхование эмхидхэлгын хүдэлмэригэ туйлаһан амжалтануудайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, ветерануудай хүдэлмэригэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан: **АФНАСЬЕВ Лазарь Анисимовиче** - Хяатгын аймагай дайнай ба ажалай ветеран;
БАЗАРОВ Гончик Морхоевиче - Ахын аймагай ажалай ветеран;

Республикын хүн зоние элүүржүүлгын хүдэлмэригэ амжалта туйлаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан:

КУШНАРЕВА Мария Михайловнае - дайнай ветерануудай Буряадай республиканска госпиталин участково медицинскэ сестра;
НАЗАРОВА Тамара Ивановнае - Улаан-Үдэ хотын 24-дэхи мэргэжэлэй лицейн эмнэлгын пунктые даагша;

ПАВЛОВА Любовь Ивановнае - дайнай ветерануудай Буряадай республиканска госпиталин врач;

ШАГДУРОВА Антонида Доржиевнае - «Аршаан» санаторинуудай нэгдэлэй таһагы даагша;

СОЛУЯНОВА Алла Михайловнае - Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи ТМО-гой врач-отоларинголог;

ШАРОНОВА Ирина Владимировнае - Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи ТМО-гой участково медицинскэ сестра.

Мэргэжэлтэ кадрнууды бэлдэлгэдэ амжалта туйлаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан:

БАДМАЕВА Цыбикханда Кимовнае - Сэлэнгын аймагай мэргэжэлэй-техникескэ 26-даху училищын багша;
БАЛДАНОВА Тамара Цыретаровнае - Сэлэнгын аймагай мэргэжэлэй-техникескэ 26-даху училищын багша;

КУДРЯШОВ Сергей Николаевиче - Сэлэнгын аймагай мэргэжэлэй-техникескэ 26-даху лицейн ахалагша мастер.

Ашаг үрэтэй, үнэн шударгы ажалайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, Хориин аймагаар Россин Федерациин Пенсионо жасын ахмад түлөөлэгшэ **БАЛДАНОВ Владимир Бадмажаповиче** Арадай Хуралай Совет 1998 оной майн 21-нэй Тогтоолоор Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

Соёл хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан:

АЮШЕЕВА Альбина Батаевнае - Ахын аймагай Сорогой хүдөөгэй соёлой байшангай директор;

ГОМБОУВА Дулма Пурбуевнае - Ахын аймагай Хужарай хүдөөгэй соёлой байшангай директор.

Ветерануудай хүдэлмэригэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан:

АФНАСЬЕВ Лазарь Анисимовиче - Хяатгын аймагай дайнай ба ажалай ветеран;

БАЗАРОВ Гончик Морхоевиче - Ахын аймагай ажалай ветеран;

БУДАЕВ Ринчин Шултымвиче - Ахын аймагай ажалай ветеран;

ДАМБАЕВ Цырен Ванзатовиче - Хориин аймагай ажалай ветеран;

ДУНАЕВА Анна Павловнае - Хориин аймагай ажалай ветеран;

МУНКОНОВА Дулма Сосоровнае - Ахын аймагай ажалай ветеран;

ПАТАРХЕЕВ Бальжинима Санжеевиче - Ахын аймагай ажалай ветеран.

Олон жэлдэ үрэ бүтээсэтэйгээр эрдэмшэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, **РЯЗАНЦЕВ Анатолий Александровиче** - Россин эрдэмэй академиин Сибирийн отделениин Байгаалин баялигууды ашагалгын Байгалай институтай лабораторие даагша.

Зоние социальна талаар хамгаалгын албанда олон жэлдэ үнэн шударгыгаар ажалаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, **ВОРОБЬЕВА Ольга Александровнае** - Хойто-Байгалай районий хүн зоние социальна талаар хамгаалгын таһагай ахмад мэргэжэлтэ.

Олон жэлдэ зохёохы ажалда эдэбхитэйгээр хүдэлһэнэй болон библиотекейн хэрэгтэ хүгжөөлгэдэ горитой хубитаяа оруулаһанайн түлөө, мүн Буряад Республикын 75 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, Арадай Хуралай Совет 1998 оной майн 21-нэй Тогтоолоор Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба гэбэл:

АЛЕКСЕЕВА Тамара Анатольевнае - Прибайкалийн соёлой таһагай Түбэй библиотечнэ системн директор;

ВАРФОЛОМЕЕВА Иранда Трофимовнае - Мухар-Шэбэрэй Библиотечнэ түбэй системн Шэнэ-Заганай хүүгэдэй библиотескые даагша;

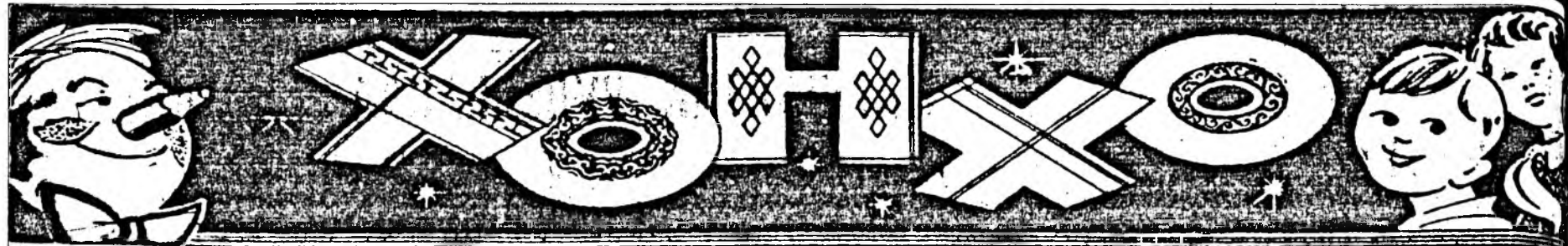
ДАРЬЕНКО Людмила Николаевнае - Үндэһэтэнэй библиотекын республикадахи библиотечнэ хэрэгтэ түсэблэн хараалагын ба хүгжөөлгын таһагы даагша;

ОСИПОВА Вера Алексеевнае - Б.Абидуевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй хүүгэдэй библиотекын таһагы даагша;

РИНЧИНОВА Зоя Намдыковнае - Хурамхаанай аймагай Библиотечнэ түбэй системн нахалиин хүдөөгэй филиалы даагша;

СЕМЕНОВА Ирина Ильиничнае - Үндэһэтэнэй библиотекын абонементын таһагы даагша;

ЧУКРЕЕВА Тамара Леонидовнае - Үндэһэтэнэй библиотекын хизаар ороноо шэнжэлэлгын ба национальн литературн секторы даагша.

ШЭЭРТЭ ДУРАТНАЙ - ШЭРЭНГИЙН НУРГУУЛИЙН

НУРАЛСАЛАЙ ЭХИН ҮЛГЫ

Манай Шэрэнгийн хургуули 50 жэлээ тэмдэглээд байна. Энэ жэлдэ шэнэ хургуулингаа байшан барижа дүүргээд, хургуулингаа 50 жэлэй ойн баярые тэмдэглээбди. Манай хургуулида столово, мастерской бии. хургуулидамнай арбан юһэн багшанар хүдэлдэг юм. Эдэ багшанараймнай гурбанинь олон жэл соо ажаллаһан юм. Хэд бэ

гэхэдэ, Мэдэгма Бальжинимаевна Батуева, Бэликто Багмаевич Багмаев, Татьяна Очировна Жамьянова гэгшэд. Манай хургуулида зуун таби гаран хурагшаг хурадаг юм. хурагшаднай зундаа багшанартайа хургуулин дэргэдэхи хамһабариин ажахыда хүдэлдэг. Урга жэлдэ хургуулимнай огорогдоо хайн ургаса хуряагдаа хэн.

28 центнер хартаабха, 70 килограмм морхооб, кабачки болон бусад огородой ногоон эдээн суглуулагдаа. хургуулимнай оорын автомашинатай. Зунай амаралтада байһан багшанараа түрэл хургуулингаа ойн баяраар амаршалаад, энхэ элүүрье хүсэнэб! Оюна ДАРИЖАПОВА, 7-дохи классай хурагша.

Эрхим хурагша Эрдэни Цыдынто

АЖАЛША СЭДЬХЭЛТЭЙ АБАМНАЙ

Минии аба Балдан Александрович Хабаев гэжэ нэрэтэй. Нютаг соогоохүндэтэй хүн юм. Минии багада абамни адуушан байгша хэн. Мүнөө малшанаар ажаллана. Абамни ажалдаа ехэ оролдосотойгоор хүдэлдэг. 20-ёод жэлэй туршада хү наалин гүүртые даагшаар хүдэлнэ. Ехэ хү наахын түлөө хододоо оролдожо ябадаг юм. Зун болоходо, зуһаландаа гаргажа, үхэр малаа таргалуулха, хү ехээр нааха гэжэ оролдодог. Наалишадангаа ажабайдалдань хододоо ханалаа табидог юм. Үбэл болоходо, бүри сүлөөгүй болодог. Үхэр малаа дулаан

байрадань оруулжа, сар соонь эдеэлүүлхэ, уһалха гэжэ оролдодог. Үбэлэй һүүлээр, хабарай эхээр үнээд түрэжэ эхилдэг. Хайн түл абаха гэжэ үдэр хүнигүй оролдодог. Жэлэй дүрбэн сагта абынгаа сүлөөтэй, налайжа гэртээ нуужа байхыень харадаггүйб. Хододоо сүлөөгүй, хамагта ханаагаа зобонхой байдаг: хамтыншые, хубииншые зөөри гэжэ илгангүй ябажал байдаг хүн юм лэ даа. Бидэ, арбан үхибүүдын абаяа дагажа, хүндэлжэ ябадагбди. Абадаа утанаһа, удаан жаргал хүсэнэбди! Санжидма ХАБАЕВА, 9-дэхи классай хурагша.

Минии аба Владимир Сергеевич Доржиев гэжэ нэрэтэй. Абамни Шэтын облас-тиин Оборой-Адаг гэжэ нютагта түрэн, үдэн юм.

Нэгэтэ абамнай Шэтэ ошоходоо, эжытэй танилсаад, хожомын айл боложо, үнэр баян бүлэ болоһон байна. 1982 ондо эжын нютаг болохо, Шэрэнги тосхон зөөжэ ерээд хэн. Тэрэ саһаа хойшо 1997 он болотор хонин ажалда хүдэлдэг байгаа. Минии аба хонишон ябахандаа, үндэр амжалтануудые туйлаһан байна. Кохозой түрүү хонишодой нэгэн хэн. Мүнөө аба Шэрэнгийн колхозой малшан болоод байна. Колхозой хальмаг үүлтэрэй үхэрнүүдые харадаг. Минии аба урагшаа ханаатай, ажалдаа ханалгатай хүн. Үнэн сэхэ ажалаараа, урин налгай хайхан сэдхэлээрээ хүн зондо хүндэтэй юм. Манай аба ажал, хүдэлмэридэ, зондо ба аха дүүдээ ямараар хандахые маанадаа хургадаг лэ. Аба, эжыгээ хүндэлжэ, ажабайдалдань хамһалсажа ябаха - манай нангин уялга болоно. Аба, эжынгээ хургаал, захяа нангинаар сахидагби. Гэрэлма ДОРЖИЕВА, 9-дэхи классай хурагша.

НААДАТАЙ, ХҮХЮУТЭЙ БАГА НА НАМНАЙ!

Минии тоонто - Яруунын аймагай Шэрэнги тосхон юм. Шэрэнги Бага Ярууна нуурай зүүн эрьедэ оршодог. Минии бага наһан Шэрэнгидэ үнгэрөө. Манайхун томо модон гэр соо байдаг хэмди. Багадаа би хотонһоо холо гарадаггүй байгаа. Хорёо соогоо гү, али гэртээ абгайтаяа наадаг хэм. Заримдаа хүршэ айлуудай үхибүүдээр нааган сэнгэдэ бэлэйб. Тэдэ үхибүүдн хожомын минии суг хураха, нүхэсэхэ үетэн болоо. Үбэлэй сагта гэртээ палаха дээрэ элдэб янзын олон нааганхай тараагаад, хонин хонин наага наадагша хэм. Хододоо модон тэбхээнсэгүүдээр гэр барижа наадагагаа бүришые элээр хананаб. Үндэр томо гэр богхоходоо, ехэл баярлагша хэм. Гэртэхи элэшые дууджа хайрхагша бэлэйб. Эжы аба, хөөрни баһал намтаяа агли баяр-

лагша хэн. Зургаатай наа хургуулида ошоходоо, ондоо үхибүүдээр танилсаад олон нүхэдтэй болоо. Хургуулингаа хүдэлдэг тэдэнэртээ уулаа элдэб наага ханал хуһилдэн наадагаш. Үбэлдөө буула сугларжа, арбааг хур болоод, шарганууды аббааг, хүр саһан холжорон наадаг хэмди. Зундаа боло олоороо сугларай ой руу аяншалха. Нуурайнгаа захад ошожо, аяр шара элдэ үндэр томо гэрнүүдые барижа наадаг байгаабди. Тэрэ хээр байтарнай үр халуунай буухада, уһан умбажа жаргахабди. Хүхюутэй хаһа хэн Мүнөө бага шамаһа наһаяа ханахадгээр эрьежэ тэрэ сагта бусаха дурам хүрээд Ямар хүхюун, хайдага, бага барижа наһамнай! Элбэг ИТЫГИЯ, 9-дэхи классай хурагша.

Бу... Шэрэ... ХҮГШ... Бууралх... Бурханд... Бүхэтэр... Бүгдэн... «Бултан... Бултан... Буригуй... ХОДОДОО... Сагай ш... Сэбэр с... Сарюун... Сээн н... «Сэбэр о... Сарюун... Сэнг ех... Хүхюун... ХОДОДОО... Ашанар... Ажалай... Ажам т... Анханһа... «Ута на... Удаан ж... Урма зор... Улаалза... Ажалша... ХОДОДОО... хүгшэн... ҮНДЭ... УЛ... Үндэр у... Үргэн та... Үхэр хо... Үргэлжэ... Сэлгээн... Сэсэг на... Сэнгүү... Сэнгэн... Түрэл то... Түргэн н... Туяа гэр... Тоонто... Багым н... Баабай... Бурьяла... Булаг ар...

Шэрэнгийн хургуулийн багшанар

МАНАЙ КЛАСС

Манай түрүүшын багша Валентина Будаевна маанадта 4 жил заагаа. Цыренова Дарима гэжэ басагатай. Дарима маанадаар хурадаг. Мүнөө багшамнай Туяна Санжиевна.

Манай харуул класс соо элдэб янзын сэсэгүүдургадаг. Класснай хургуули соогоо эгээл уужам юм. Ханада элдэбын зурагууд үлгөөтэй. Манай классай эрхим хурагша Люба Халитова. Бидэ 6-дахи класста хураанабди. Урид манай класста 18 хурагшад хурадаг хэн. Мүнөө 15 хурагшад 6 басагад, 9 хүбүүд.

Адиса БАЗАРОВА,
6-дахи классай хурагша.

АМАН УГЫН АБДАРНАА

Ёохор наадан хайхан даа!

АВТОРНАА: Нагаса эжы Дымит-Ханда Эрдынеевна Батуеваһаа бэшэжэ абааб.

УРДАНАЙ ДУУН

Ханхинадаг хүхымнай хаанаханаб даа,
Хадын оройн сэнгэлигтэ.
Танилхан гансамни хаанаханаб даа,
Хабтагай Шэрэнгийн сэнгэлигтэ.

Уянгалдаг хүхымнай хаанаханаб даа,
Уулын оройн сэнгэлигтэ.
Ушарсан гансамни хаанаханаб даа,
Урихан Шэрэнгийн сэнгэлигтэ.

Шэнхинэдэг хүхымнай хаанаханаб даа,
Сэнгэлиг оройн сэсэглигтэ.
Урихан гансамни хаанаханаб даа,
Сэлгээхэн Шэрэнгийн сэнгэлигтэ.

ГУРБАЛЖАН МҮРНҮҮД

ГУРБАН ДҮЛИИ

Номшогүй банди дүлии,
Нугаһагүй нуур дүлии,
Нохойгүй айл дүлии.

ГУРБАН ХҮНДЭ

Тураг шубуунай дали хүндэ,
Тулажа бууһан тураг хүндэ,
Томоотой хүнэй үгэ хүндэ.

МУУ, ТЭНЭГ ТУХАЙ

Муу эрэ һамгаа магтахы.
Тэнэг хүн тэнгэриһээ нэгэ аха.
Муу һанаа һанаалха тэнэг.
Эрдэмдэ хүргүй хураха тэнэг.
Этигэл хүбэдһэ бурхангүй хүн тэнэг.
Эд зөөри суглуулагша тэнэг.

ҮРЕЭЛНҮҮД

Номгон ябажа ноён боло.
Аалин ябажа ахай боло,
Айдар ябажа абгай боло.

Намсарайдал баян,
Найдандал үнэр ябагты!
Бии бэлигтэй,
Дүүрэн хэшэгтэй ябагты.

9-дэхи классай хурагша
Гэрэлма ДОРЖИЕВАГАЙ суглуулбаринаа.
1998 он.

ХҮГШЭН ЭЖЫН ЗАХЯА

Бууралхан тархитай болоһон,
Бурхандаал зальбаржа хуудагхан,
Бүхэтэрхэн шоргатай болоһон,
Бүгдэндөөл хүндэтэй эжымни:
«Бултанһаа дутуугүйхэн,
Бултанда хүндэтэйхэн,
Бултанда туһатайхан,
Буриггүйхэн ябаарай,
үримни», - гэжэ ходоодоо захидагхан хэн даа.

Сагай шэрүүниие үзэһэн,
Сэбэр сэмсэгэр шарайтайхан,
Сарюун хайхан ханаатайхан,
Сэсэн һонор үгэтэйхэн эжымни:
«Сэбэр сэдхэлтэйхэн,
Сарюун бодолтойхон,
Сэнэг ехэтэйхэн,
Хүхюун, дорюун ябаарай,
үримни», - гэжэ ходоодоо захидагхан хэн даа.

Ашанарайнгаа хойноһоо оролдодогхон
Ажалай хүндые үзэхэдһэн,
Аажам тэнюун зугаатайхан
Анханһаа намда сэнгтэйхэн эжымни:
«Ута һаһатайхан,
Удаан жаргалтайхан,
Урма зоригтойхон,
Улаалзай шэнги арюухан,
Ажалша бэрхэхэн ябаарай,
үримни», - гэжэ ходоодоо захидагхан хэн хүгшэн минии эжы!

ҮНДЭР УУЖАМ УЛХАСААМ

Үндэр уужам Улхасаам
Үргэн талаараа баян даа.
Үжэр, хони малнуудынь
Үргэлжэ бэлшэнэ - элбэг даа.

Сэлгээн хайхан Улхасаам
Сэсэг һабшаар һадхана.
Сэнгүү, сарюун хүүгэднай
Сэнгэн, жарган наадана.

Түрэл тоонто Улхасаадам
Түргэн голнууд олон.
Туяа гэрэлээ сасаа даа
Тоонто газарайм наран.

Багым шотаг Улхасаам -
Бабай, эжым шотаг лэ,
Бурьялан, харьялан урдадаг
Булаг аршаанууд элбэг лэ.

УРАН ШҮЛЭГЭЙ ДОЛГИН ДЭЭРЭ

Улхасаа, Баян хаан гээшэмнай
Уужам шотагай баабайнарнай,
Хаанашье холо ябаа һаамнай
Харалсажа байгыш, тоонтомнай!
Улхасаа, Улхасаа, Улхасаа!

ХАБАР

Хүйтэн үбэл үнгэржэ,
Хүхюун хабар ерэбэ.
Хүүгэд хабарта баярлажа,
Холын шубуудые угтаба.

Амитад эшээрһээ гаража,
Амтатай хоолоо бэдэрнэ.
Аршаан булаг харьялжа,
Аглаг дайдаа арюудхана.

Нарин голнууд урдажа,
Наран шаран сэнгэнэ.
Нарһан модод ногооржо,
Налгай зохидоор нэнгэнэ.

Хүбхэгэр саһан хайлажа,
Хүхэрэн сэсэгүүд ургаба.
Хабатай тэрэнги

сэсэглэжэ,
Хабарай нара угтаба.

ЭСЭГЫН НАМТАР

Нэгтэ үдэшэ эжымни
Намайгаа хажуудаа
хуулгаад,

Намтарыень эсэгымни
Намда хөөржэ үгэбэ:
«Шинии эсэгэ хадаа
Шара яһатан болодог,
Хоёр ахатай, дүрбэн

дүүтэй
Иимэ бүлын хүбүүн
байгаа.

Бурхан багшын хайраар
Бүмбэрсэгдэлхэйдэ
гараһан,
Бүмбэгэ үдхэлжэ

шадахаар
Болоһон һаһандаһы абааб.
Агууехэ хубисхалай үе...

Артель боложо байгаабди,
Ажал гээшэмнай урдаа,
Амархашье саг болохогүй,
Үдэрэйшые, һүнииншые

үнгэрһые
Үүрэйшые сайһые,
паранайшые ороһые,
Сагайшые ошоһые

ойлгонгүй,
Согтой сарюун хүдэлһөөр,
Элдэб юумэ үзэһөөр

байтарнай,
Саг ошожо, Доржо

хүбүүмни

Хори һаһатай болобо.
Намда туһатай, ажалда дуратай

Балай юумээр дутаагүй,
Багжамар томо хүн
Бодожо, үндэжэ байгаа юм.
Харин хүгшэрһэн намайе
Ходо хахижа хууха юм гү?
Өөрыгөө абажа шадаха,
Өөрынгөө урдахые

хараха
Болоһон хүн хадаа
һамга абахаар намдаа
һануулан хэлэдэг болобо.
«Абахагүйш гэхэ гүб?
Абал» гэжэ хэлээл һэм.
Арюухан, зохид басагые
Асаржа намтай

танилсуулаа хэн.
Иигэжэ гэр бүлэ боложо,
Үри хүүгэдые дэгжээжэ,
Үндэр уялга дүүргэжэ ябана.
Эгэл даа, басаган,
Эсэгымни намтар
Хөөрхөб гэлһэнэ
Хөөрбэ гээшэб».

АВТОРНАА:
Энэ эжын хөөрөөе
Тэрэл зандань дамжуулжа,
Та бүгдэндэ хөөрөжэ
үгэбэб.

Ханда ДОРЖИЕВА,
10-дахи классай хурагша.

ШКОЛА

Я помню чудное мгновенье,
Когда пришла я в первый класс:

Великолепное виденье
Взгляд ослепило моих глаз.
Там были девочки с

бантами,
Мальчишки были в пиджачках,
Да, все с красивыми

цветами,
Букетами огромными в руках.
Было так здорово, когда

Нас посадили всех за парты,
Мы начинали с буквы «А»,
теперь же пишем аж

диктанты.
Учусь в девятом классе я,
Но вечно помнитъ буду,

Тех, кто помог мне во всем,
Тех, кто поддерживал - не забуду.

Учителям от всей души желаю:
Как бы ни вертелось жизни колесо,

Чтоб вы ни говорили, я знаю:
Вас любят все, всегда, за все!

Надя АРЕФЬЕВА, 9-дэхи
классай хурагша.

Багшын булан

Буряад Республикын эрдэмэй габьяата ажал ябуулагша, Россин Эрдэм хуралсалай академиин гэшүүн-корреспондент, профессор Эрхэтэ Раднаевич РАДНАЕВ

БУРЯАД ЛИТЕРАТУРНА АМАН ХЭЛЭН ТУХАЙ НАНАМЖАНУУД

АРАДАЙ ЭМШЭНЭЙ АЖАЛ ЯБУУЛГЫЕНЬ МҮНХЭЛБЭ

Хори гаран онуудай үеэс Буряад орон соогуураа мор тэрээр, зарим үедэнь ябагаша...

Заха холын Захааминай Түнхэнэй, зэрэгээрэмэ талай...

Республикын элитэ мэдээжэ врач-офтальмолог Екатерина Михайловна Никифорова үнэ...

Екатерина Михайловна Александр Матвеевич Пестерева нүхэртээ 2 хүбүү 1 басага...

«Буряадай түрүүшын врач-офтальмолог, нийтын элитэ ажал ябуулагша Екатерина Михайловна Никифорова энэ ажаһуудаг» гээд гантиг шулуун алтан үзэгүүдээр нийлэгдэһэн дурсахаалй самбар Улаан-Уд хотын Профсоюзна үйлсын 33-дахи гэртэ баяр ёһололой оршондо олонийтын түлөөлэгшэдэ...

Далай ХУБИТУЕВ

(Үргэлжлэл, эхинийн июнин 23, 30-най дугаарнуудта) Доро түргэн аялгануудай үгүүлгэдэ жэшээнүүдые үгэнэбди:

Table with 3 columns: Бэшэг дээрэ бэшэлгэ, Аман хэлэндэ үгүүлгэ, Ямар хашалгануудай хоорондо бэ? It lists various words and their phonetic/orthographic variants.

Table with 3 columns: Бэшэг дээрэ бэшэлгэ, Аман хэлэндэ үгүүлгэ, Ямар хашалгануудай хоорондо бэ? It lists various words and their phonetic/orthographic variants.

2. Бэшэг дээрэ түргэн «а», «о», «э» аялгануудай орондо түргэн «и» бэшэдэг заншалтайбди. Аман хэлэндэ эдэ түргэн аялгануудые дуулаһан соонь үгүүлхэ...

Юундэб гэхэдэ, удаан аялганууд хоодоо түргэн аялгануудта нүлөө үгэдэг, ассимиляцияда оруудаг: (дубуун-дубуун, хоншуу-хуншуу, хотоулан-хуюулан г.м.) түргэн «ө» абяание аман хэлэндэ удаан «өө» аялгантай нимэ үгэнүүд соо үгүүлхэ: үсөөн (өсөөн), мүнөө (мөнөө), бүглөөһэн (бөглөөһэн), зүбшөөл (зөбшөөл), үдөөри (өдөөрэ), хүдөө (хөдөө), хүлгөөн (хөлгөөн) г.м.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Administrative information including: Ахамад редактор А. Л. АНГАРХАЕВ, РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж.БАЛДАНОВ, Г.Х.ДАШЕЕВА, Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ, Д.Д.СУНДАРОН, Н.Д.НАМСАРАЕВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, Л.Д.ТАПХАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ; Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилинин үйлсэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци; Газетэ хэблэлэй 1 хуудаһан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 3.350 (хамта 20.000). Хэблэлдэ тушаагдаһан саг 17.00; "Республиканска типографи" гэхэн АО-до газетэ хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 21-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 8369.